

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
CEZA BÖLÜMÜ

Esas No : 1981/1250
Karar No : 1983/201

OZET : Uyuşmazlık Mahkemesince daha önce görevli yargı belirlenmiş olduğundan bu konuda yeniden bir karar verilmesine yer olmadığı hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Kemal Çevik ve Arkadaşları

O L A Y : Sanıkların 2.9.1976 günü İstanbul Büyükdada Maden Mahallesi'ndeki ve duvarlara kırmızı yağlı boya ile (Yaşasın Sosyalizm kavgamız, yaşasın sosyalizm, yaşasın halk kavgamız) gibi sözleri ve bunların altına (İÖD) İlerici Gençlik Derneği mensubu olduklarını gösteren rumuzu yazmak suretiyle komünizm propagandası yaptıkları öne sürülmüş ve haklarında TCY'nın 142/4, 173/son. maddeleri uyarınca kamu davası açılmıştır.

İstanbul 2. Ağır Ceza Mahkemesi, 23.11.1979 günü Esas 1977/52, karar 1979/455 sayılı kararı ile; Anayasa Mahkemesi'nin 20.3.1977 günlü, 4/16 sayılı kararındaki gerekçeyle dayanarak bu gibi davalara bakmanın sıkıyönetim askeri mahkemelerine ait bulunduğu belirtmiş ve mahkemelerinin görevsiz olduğuna karar vermiştir.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 3 Nolu Askeri Mahkemesi, 20.11.1980 gününde, 1980/400 esas sayı ile; suçun, 2.9.1976 günü sıkıyönetim ilanından üç aydan daha önce işlenmiş bulunması nedeniyle görevli mahkemenin tesbiti için 2247 sayılı Kanunun 19. maddesine göre Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulmasına karar vermiştir.

Başvuruyu inceleyen Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, 26.10.1981 gününde, esas 1980/821, karar 1981/652 sayı ile; suçun sıkıyönetim ilanına neden olan olaylara ilişkin bulunmakla beraber 1402 sayılı Yasa'nın 13/a-b. maddesindeki koşulları içermediği gerekçeyle başvurunun kabulü ile İstanbul 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar vererek görev sorununu kesin olarak çözümlenmiştir.

Ancak İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 3 Nolu Askeri Mahkemesi Uyuşmazlık Mahkemesinin görev konusuna ilişkin kararını beklemezsiniz;

26.1.1981 gününde, esas 1980/400, karar 1981/35 sayı ile; görev konusunun kamu düzenine ilişkin olduğu, evvelce Adliye Mahkemesinin verdiği görevsizlik kararınının 2301 sayılı Yasa'nın yürürlüğe giriş tarihinden önce verildiği, dolayısıyla sonradan kadar olsa dahi kamu düzenine ilişkin usul hükümlerinin geriye yürüyeceği, herne kadar evvelce görevli mahkemenin saptanması için Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulmuş ise de orta da belirtilen nedenlerle herhangi bir görev uyuşmazlığı düşünülemezinden bu karardan vazgeçerek görevsizlik kararı vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, İsmail Oğuz, Nevzat Doğan, Ali Suat Er

koç, Yaşar Çiftçioğlu, Osman Kayacan ve Ergun Argon'un katılmaları ile yaptığı 9.5.1983 günlü toplantıda geçici raportör Hakim Tulez Barutoğlu'nun raporu ile dosyadaki belgeler, Cumhuriyet Başsavcılığı ve Askeri Yargıtay Başsavcılığı'nın Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki düşünce yazıları okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Canioğlu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Ferhat Ferhanoğlu'nun bu konuda yeniden bir karar verilmesine yer olmadığı biçimindeki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gerçi görüşülüp düşünüldü:

Bir yargı merciinin Uyuşmazlık Mahkemesine başvurma kararı verdikten sonra, yüksek mahkemenin bu konudaki kararına uymasının yasa buyruğu olduğu açıktır.

Yasa koyucunun 19.maddeyi düzenlemekle güttüğü gerek olumsuz görev uyuşmazlığı çıkarma yerine ondan daha çabuk ve hızlı işleyen ve sonuca götüren bir başvurma yolu oluşturarak, görev sorununun bir an önce çözümlenmesini sağlamaktadır. Bir yargı yerinin verdiği görevsizlik kararı üzerine, dava dosyası önüne gelen mahkemenin görev açısından durumu değerlendirerek ve takdir yetkisini kullanarak görevsizlik kararı vermesi halinde kendisi bu kararı kaldırma yetkisine nasıl sahip değilse, 19.madde uyarınca Uyuşmazlık Mahkemesi ne başvurulmasına karar verdikten sonra da başvurma mahkemenin Uyuşmazlık Mahkemesinin bu konudaki kararını beklemesinin yasa buyruğu olduğunda kuşkuya ve duraksamaya yer bulunmamaktadır.

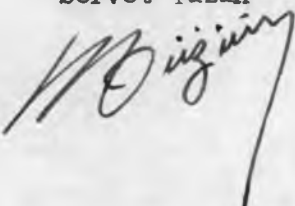

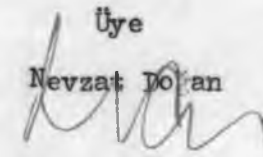
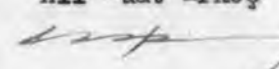

Gerçi görev konusunun kamu düzenine ilişkinliği nedeniyle yargılamanın her evresinde gözönünde bulundurulması, Uyuşmazlık Mahkemesinin görevi belirleyen kararından sonra dahi, görev konusunu düzenleyen yasa değişiklikleri olmuşsa, yargı mercilerinin (aksine bir hüküm konmamışsa) bu değişikliği gözönünde tutmaları doğaldır. Ancak bu aşamada görev konusuna ilişkin yasa değişikliklerini değerlendirme görevinin Uyuşmazlık önünde bulunan yargı merciine ait olması gerekir. Nitekim Sıkıyönetim Askeri Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile Adli Yargı yerini görevli kılan Uyuşmazlık Mahkemesi kararı 1402 sayılı Yasada 2301 sayılı yasa ile yapılan değişiklik gözönünde tutularak verilmiştir.

Bu itibarla, Uyuşmazlık Mahkemesince görevli yargı yeri daha önce belirlenmiş olduğundan görev konusunda yeniden bir karar verilmesine yer bulunmamaktadır.

.../...

2

SONUÇ : İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 3 Nolu Askeri Mahkemesi'nin 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesi gereğince başvurusu üzerine, Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümünün 26.10.1981 günlü, esas 1980/821, karar 1981/652 sayılı kararı ile davaya Adli Yargı yerinde bakılması gerektiği şeklinde görevli yargı mercii belirtilip, İstanbul 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 23.11.1979 günlü, esas 1977/52, karar 1979/455 sayılı görevsizlik kararı kaldırıldığına, bu suretle sözü edilen sıkıyönetim komutanlığı askeri mahkemesince başvuru sonucu beklenilmeksizin 26.1.1981 günlü, esas 1980/400, karar 1981/35 sayılı görevsizlik kararı verilmesi nedeniyle doğan olumsuz görev uyuşmazlığı 1980/821 esas sayılı dosyada çözümlendiğine göre bu konuda yeniden karar verilmesine yer olmadığına, 9.5.1981 tarihinde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan Servet Tüzün 	Üye İsmail Oğuz 	Üye Nevzat Doğan 	Üye Ali Suat Erkoç
	Üye Yaşar Çiftçioğlu 	Üye Osman Kayacan 	Üye Ergun Arğan

G/T.

A 20.5